

Föremåls Uttryck

Syfte med uppgiften är att kunna beskriva olika föremåls uttryck och resonera kring kvalitets- och miljöaspekter samt trender och traditioner i olika kulturer.

Uppgift:

Du ska välja 2 bilder ur detta häfte.

Beskriv bilderna och resonera kring följande begrepp:

Form, Funktion, Uttryck, Kvalitet/Material, Miljö, Trender, Traditioner, Kulturer, Tekniker

För att lösa uppgiften kan du ta hjälp av sökorden under bilderna. Leta på internet, samt använd de kunskaper du har i ämnet.

Redovisa uppgiften skriftligt i slöjdportfolio.

Dessa kunskapskrav kommer bedömas:

Utifrån syftet med slöjdarbetet...	Utifrån syftet med slöjdarbetet och kvalitets- och miljöaspekter väljer eleven tillvägagångssätt och ger enkla motiveringar till sina val.	Utifrån syftet med slöjdarbetet och kvalitets- och miljöaspekter väljer eleven tillvägagångssätt och ger utvecklade motiveringar till sina val.	Utifrån syftet med slöjdarbetet och kvalitets- och miljöaspekter väljer eleven tillvägagångssätt och ger välutvecklade motiveringar till sina val.
Dessutom tolkar eleven...	Dessutom tolkar eleven slöjdföremåls uttryck och för då enkla resonemang med kopplingar till egna erfarenheter samt trender och traditioner i olika kulturer.	Dessutom tolkar eleven slöjdföremåls uttryck och för då utvecklade resonemang med kopplingar till egna erfarenheter samt trender och traditioner i olika kulturer.	Dessutom tolkar eleven slöjdföremåls uttryck och för då välutvecklade resonemang med kopplingar till egna erfarenheter samt trender och traditioner i olika kulturer.

Riksväven: Minne av ett landskap

Jeans, arbetsbyxor som blivit modeplagg

Thailändskt hantverk

Samiskt hantverk

Batikat tyg från Bali

Rokoko, stilepok under 1700-talet

Australiska aboriginers hantverk och musikinstrumentet "Diggeridoo"

Kavaj i Harris Tweed
Tyget får endast vävas på Yttre
Hebriderna.

Skånskt yllebroderi

Döderhultarn, svensk träskulptör

70-tals möbler

Fleecetröja

Broderad kudde av
textilkonstnären
Kaffe Fassett

New England stil

Stickade Lovikkavantar

Traditionell japansk sidenkimono

Gustavianska möbler

Exempel:

Arantröja
Exempel 1 (E-nivå)

Form: Det är en tröja med mönster. Jag tycker att den är snygg men ser gammaldags ut.

Funktion: Arantröjan användes av fiskare på Aranöarna utanför Irland. Tröjan värmer när det är kallt och fungerade som dåtidens regnställ.

Kvalitet: Tröjan är stickad i ullgarn i färger från Aranöarnas får.

Miljö: Ull är ett miljövänligt material. Plagg av ull behöver inte tvättas så ofta, det räcker med att vädras.

Trender: Jag tycker inte att fiskartröjor ser speciellt trendiga ut.

Traditioner: Det är en traditionell tröja från Irland. Mönsterna talar om vem som hade stickat tröjan och vem som ägde den.

Kulturer: Fiskartröjor har stickats i många olika kulturer. Ett exempel är de norska Lusekoftorna, ett annat är ”Pippi-tröjorna” som kommer från Gotland.

Tekniker: Arantröjan är stickad med flätmönster. Stickning är en riktigt gammal hantverkstradition. Man använder två stickor och garn. I dag stickas de flesta tröjor maskinellt.

Arantröja

Exempel 2 (A-nivå)

För mig signalerar den här tröjan värme och vackert hantverk. Det är en traditionell fiskartröja, som stickas av naturfärgad ull. Jag skulle vilja säga att det är en tröja som aldrig blir omodern, men kanske heller aldrig supermodern eller trendig. Det är en klassisk tröja av hög kvalitet. En tröja man kan använda i många år.

Arantröjan var ursprungligen en fiskartröja från Aranöarna, som ligger utanför Irlands västkust. De var stickade i ofärgad ull från öarnas egna får. Tröjorna skulle inte tvättas, då försvinner nämligen ullfettet och tröjorna får sämre vatten- och vind-avvisande förmåga.

Mönsterna på tröjorna var olika typer av flätor som görs med räta och aviga maskor. Varje mönstertyp fick ett namn, tex ”fiskarens rep”, ”nätet” eller ”vaxkakan”. Mönsterna berättade också vem som stickat tröjan och vem som ägde den.

Stickade plagg har under de senaste årtiondena varit mer eller mindre moderna. Ofta hämtas mönster eller stil från de traditionella tröjorna, tex fiskartröjor, men görs i ny tappning för att vara trendiga.

Dagens tröjor stickas framförallt maskinellt, men hantverket med handstickade plagg lever kvar.

Stickning är en gammal hantverkstradition. Man tror att tekniken har sitt ursprung från 500-talets Egypten och har sedan utvecklats till dagens teknik. Troligtvis användes inte två stickor, utan verktyget man använde till de tidigaste ”stickade” textilierna var förmodligen en nål eller en typ av krok..

Ull är ett miljövänligt material. Det krävs inte några stora mängder vatten som vid bomullsframställning. Fibern är smutsavvisande av sig själv och behöver därför inte tvättas så ofta och när man tvättar försvinner smuts enkelt vid skonsam tvätt eftersom smutsen inte trängts in i fibern. Dessutom är ullfettet bakteriedödande, så vädrar man ett ullplagg försvinner dålig lukt.